

Echt vielfältig.
 Siegen-Wittgenstein
in Südwestfalen

Wandelen

16 top-routes in Siegen-Wittgenstein

Inhoud

Overzichtskaart	4/5
Tochtplanner en app	6/7
Premium- en kwaliteitswandelpaden in Siegen-Wittgenstein	
1 Bad Berleburg · Bei de Hullerkeppe	8/9
2 Bad Berleburg · Rothaarsteig-spoor Wisent-pad	10/11
3 Bad Berleburg · Via Adrina	12/13
4 Bad Berleburg · Schiefer-pad bij Wittgenstein	14/15
5 Bad Laasphe · Lahn-Facette Entenberg	16/17
6 Bad Laasphe · Rothaarsteig-spoor Ilsedal-pad	18/19
7 Burbach · Rothaarsteig-spoor romantisch Hickengrund	20/21
8 Burbach · Rothaarsteig-spoor Trödelstein-pad	22/23
9 Erndtebrück · Rothaarsteig-spoor grenspad bij Zinse	24/25
10 Hilchenbach · Jung-Stilling-rondweg	26/27
11 Kreuztal · Kindelsberg-pad	28/29
12 Siegen · Historische rondweg Achenbach	30/31
13 Wilnsdorf · Rothaarsteig-spoor hoogteroute bij Gernsdorf	32/33
Lange-afstand-wandelpaden	
14 Rothaarsteig	34/35
15 Lahn-wandelroute	36/37
16 Aanlooproute Eder-hoogtepad	38/39
Meer uit Siegen-Wittgenstein	40/41
Legenda en colofon	42/43

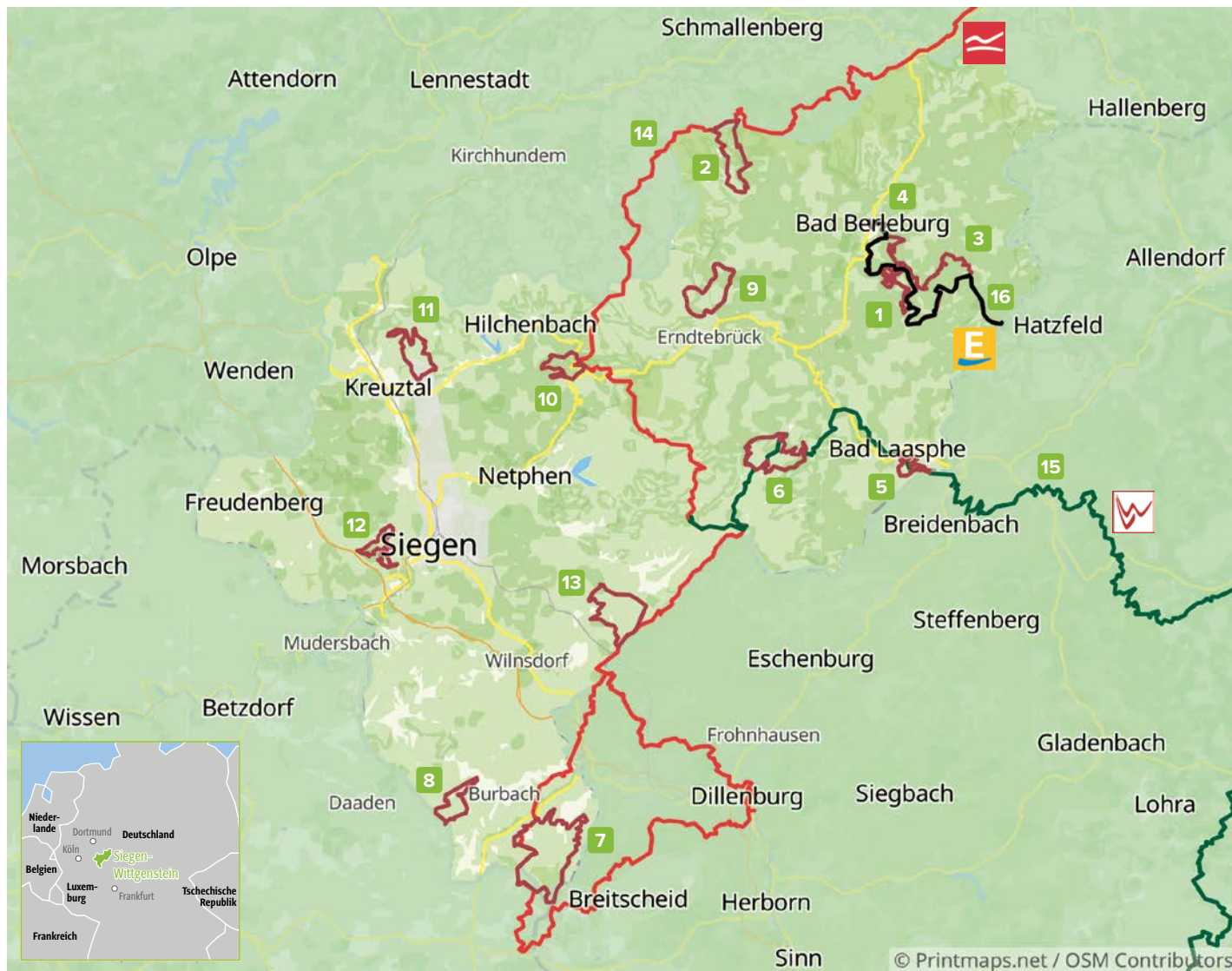
i Momenteel is het bos vanwege de schorskever en de droogte voortdurend aan het veranderen. Soms moet er ook werk in het bos worden uitgevoerd, waardoor routes moeten worden afgesloten of omleidingen nodig zijn. Controleer voor je uitstapje online of het desbetreffende wandelpad begaanbaar is en van welke omstandigheden er op dat moment sprake is.

Midden in Duitsland, tussen Sauerland en Westerwald, ligt het betoverende bosgebied Siegen-Wittgenstein. Het Rothaar-gebergte zorgt voor een prachtig middelgebergtelandschap dat als het ware voor wandelen gemaakt is.

Eindelijk weer eens diep inademen, van de kruidige boslucht genieten en het loof van de knoestige bomen zachtjes horen ruisen. In Siegen-Wittgenstein kun je helemaal tot rust komen en genieten van de tijd met je dierbaren. Laat de wind gewoon langs je heen waaien, kijk in de verte en ontdek onze pittoreske, authentieke landschappen te voet.

In deze pocketguide vind je onze gecertificeerde rondwandelpaden en de lange-afstand-wandelpaden door de meest bosrijke regio van Duitsland.

Wil je met het openbaar vervoer reizen? Bekijk de route online en informeer je over de actuele dienstregeling van de desbetreffende lijn.

Erhältlich im
App Store

JETZT BEI
Google Play

Siegen-Wittgenstein

Routeplanner en app

De interactieve gids voor onderweg met 1.400 routes en meer dan 5.000 vrijetijdstips. Liefelingsroute kiezen en erop uit in de natuur. Alle routesuggesties en kaarten kunnen handig vooraf offline worden opgeslagen.

Bad Berleburg

7 h

19,7 km

Conditie

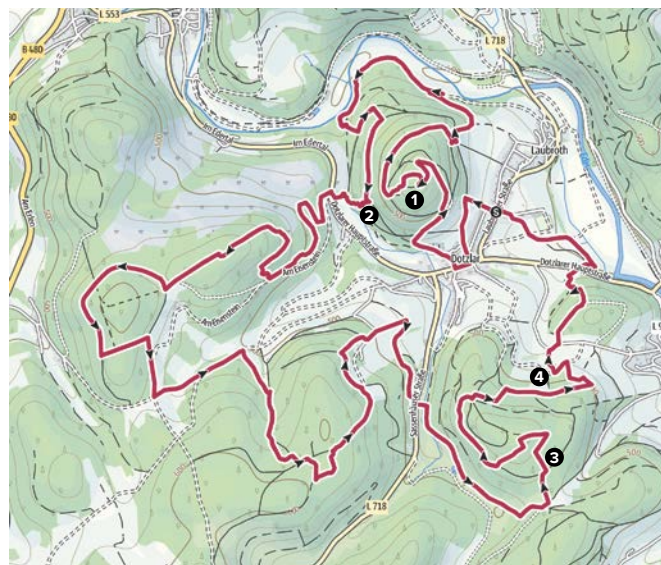
▲ 600 m

★★★★★

„Bei de Hullerkeppe“ belooft een historische reis door de geschiedenis van Dotzlar te worden. Tijdens de themawandeling wordt ingegaan op het Dotzlarer dialect en loop je langs heerlijke jeneverbes-heiden.

De wandeling begint op de voormalige locatie van de dorshal, brengt je naar het voormalige restaurant Hartmann in het centrum van het dorp, langs de kapel en over het uitgeholde pad naar de Zollbaum, een oude eik. Op de Burgberg zien we de resten van de **Wallburg (1)**. De wandeling gaat verder door de bossen, bergaf naar Pfaffenhecke en naar de steile hellingen van de Eder die tot 15 meter omlaag gaan en naar één van de **grootste kwartsiet-rotspartijen (2)** van het Wittgensteiner Land. Via de provinciale weg kom je vervolgens terecht bij de Hillerberg waarna het pad je naar de eerste jeneverbes-heide brengt. De wandeling loopt over het plateau naar Eisenstein. Op weg naar het dal kom je langs de 'Breite Eiche' en geniet je van het uitzicht op nog een **jeneverbesveld (3)**. Je wandelt langs de rand van het beschermde natuurgebied 'Großer Keller' en ziet de oeroude grenssteen die de historische grens van de beide graafschappen Wittgenstein-Wittgenstein en Wittgenstein-Berleburg markeert. Even later bereiken we een monument dat aan de moord op boswachter Friedrich Kroh herinnert. De weg loopt langs het bos naar de **bron van de Meisbach (4)**. Daar kruist de route de wandelroute Via Adrina. Bergaf langs de beek steek je een straat over en bereik je het pad richting het uitgestrekte Edertal, terug naar het startpunt.

Route online

Route-tips

Geniet onderweg van koude drankjes uit de aardekoelkast.

In het bos nodigt een rustplek uit om op een bijzondere manier in contact met de natuur te komen.

Goed om te weten

Start: Parkeerplaats 'Laubrother Straße' (Kulturhalle) Dotzlar

Routebeschrijving: Komend vanaf Raumland sla je in Dotzlar aangekomen linksaf richting de Kulturhalle. Na ca. 400 m ligt de parkeerplaats rechts van je.

Openbaar vervoer: RB 93 station Bad Berleburg, vervolgens bus R33 richting Hatzfeld, halte Dotzlar – aftakking Sassenhausen.

Bad Berleburg

⌚ 4 h 30 min

📏 13,5 km

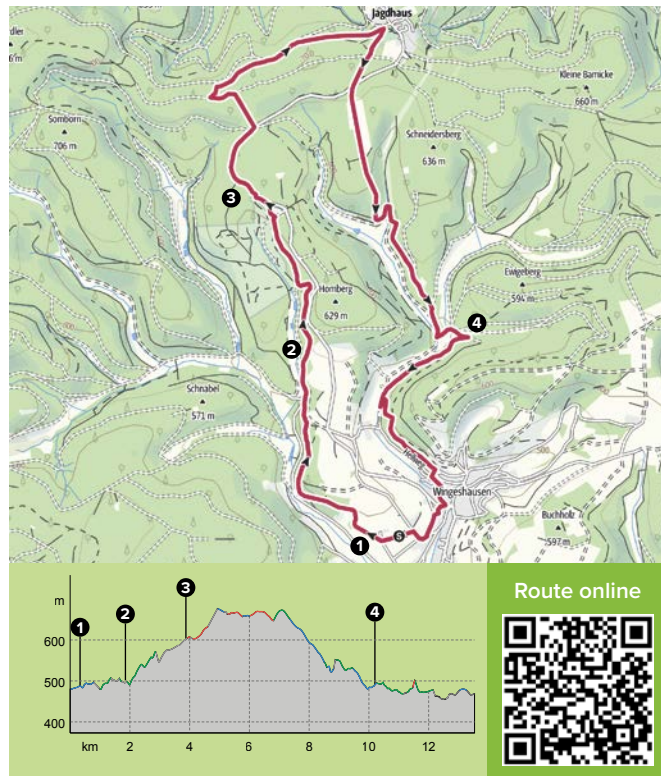
▲ 350 m

Conditie ★★★★★

De wandelroute rondom Aue-Wingeshausen weet te overtuigen met pittoreske uitzichten en een spannende fauna. Bewonder de wereld van de majestueuze wisenten en volg hun sporen.

Start en finish is de 'Sonnenhof', boven Wingshausen gelegen. Na een bijzonder uitzicht door de **oogsteen (1)** loopt de weg verder door het uitgestrekte Rohrbachdal en langs het **trappalbassin (2)** inclusief rustplek. Via slingerende paden bereiken we de **'Wisent-Wildnis bij de Rothaarsteig' (3)**. Op de rondweg door het park kun je de grootste landzoogdieren van Europa bewonderen. Over beken springen, door een dassenburcht sluipen en op rotsformaties klauteren; het natuurlijke belevenispad zorgt vooral bij gezinnen met kleine natuurontdekkers voor groot enthousiasme. De toegang tot de Wisent-Wildnis is tegen betaling, de grote natuurspeelplaats daarentegen is geheel kosteloos. De 'Wisent-hut' nodigt uit om te rusten. Vervolgens loopt het pad verder naar de wijk Jagdhaus in Schmallenberg. Op de route naar het romantische plaatsje kom je langs de maneschijnbank en kruis je slechts enkele meters verder de grensweg. Over een aanlooproute bereiken we de Rothaarsteig en hier vervolgen we onze route. In het centrum van Jagdhaus loopt een aftakking richting het dal naar Wingshausen door het pittoreske dal van de Ihrige. Via afwisselingsrijke paden komen we terecht in het **Bockeshorndal (4)**. Tenslotte lopen we langs de Forellenhof en vanaf hier is het niet ver meer tot Wingshausen.

Route-tips

Een bezoek aan de 'Wisent-Wildnis bij de Rothaarsteig' (tegen betaling) is de moeite waard! Langs de route liggen meerdere restaurants die uitnodigen tot een pauze.

Goed om te weten

Start: 'Sonnenhof' (An der Bracht 50), alternatief: Jagdhaus of Wisent-Wildnis (Weidiger Weg 100).

Routebeschrijving: vanuit Bad Berleburg/Erndtebrück naar het centrum van Aue: L553, richting Wingshausen/Jagdhaus: K42.

Openbaar vervoer: trein RB93 station Bad Berleburg-Aue, bus R29 halte Kappler Mühle.

Foto: © Tina Scheffler/BLB-Tourismus GmbH

Bad Berleburg

⌚ 7 h

📏 20,8 km

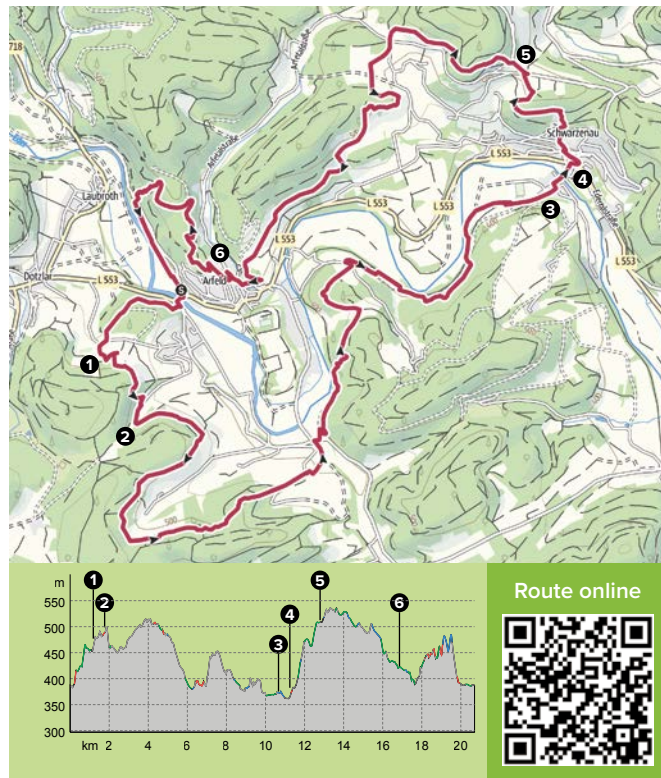
▲ 550 m

Conditie ★★★★★★

Een wandeling met vergezicht - mooie landschappen en de kabbelende Eder toveren deze wandelroute in een sprookjesachtig spektakel om.

Allereerst loopt het pad over de Ederbrug door een brongebied. Vervolgens volgt een beklimming naar de **uitkijktoren met een rustplek in het bos (1)**. Na een tussenstop bij '**Cafe Hainbach (2)**' lopen we rondom het dalbekken van het Mühlbachtal en komen we uit bij het zeldzame rode hoogtevée van Wittgenstein. Met zicht op het bovenste Hüttental in Schwarzenau lopen we verder. We komen langs de biotoop Magertrift en steengroeven, waar vroeger zandsteen werd gewonnen. Na een lange afdaling met fantastische uitzichten volgen we een oud treinspoor. Bij '**Gästehaus Schwarzenauer Mühle (3)**' mogen we ons in het tuin-café zelf bedienen. Een paar meter verder kijken we op een historische plaats: in 1708 doopte Alexander Mack de eerste gelovigen in de Eder; de oprichting van de Church of the Brethren (Kerk van de Broeders). Daarnaast bevindt zich het **Herenhuis Schwarzenau (4)**. De lange, steile beklimming naar de wijk Hüttental met het **Alexander-Mackmuseum (5)** wordt beloond met een tweede uitkijktoren en een blik door een oogsteen. In het dorpje Arfeld is een ommetje naar het nieuwe **centrum 'Via Adrina' met het spoorweg-café en modelbouwbaan (6)** echt de moeite waard. Het museum 'Alte Schmiede' en de Dekanatskirche, die ook een fiets-wandelkerk is, liggen direct langs de route. Via trailpaden komen we terug bij het startpunt, het oude station.

Route-tips

Een oud industrieterrein is veranderd in een modern dorpsmiddelpunt: centrum 'Via Adrina' met spoorweg-café en modelbouwbaan.

Goed om te weten

Start: wandelportaal bij de Ederbrug in Arfeld.

Routebeschrijving: Van Bad Berleburg naar Dotzlar: L553 of L718. Richting Arfeld, via de Ederbrug.

Openbaar vervoer: bus R33 halte Arfeld Ederbrug.

Bad Berleburg

⌚ 5 h

📏 13,6 km

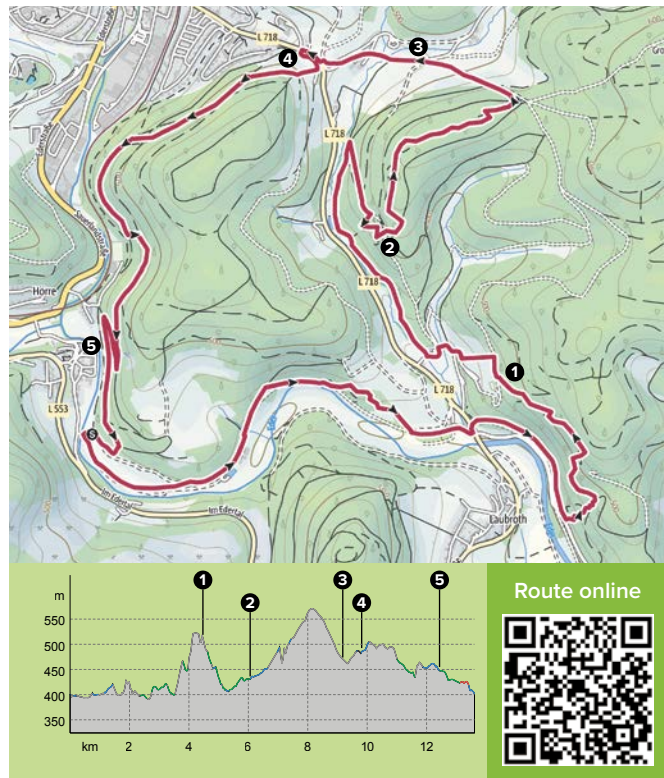
▲ 404 m

Conditie ★★★★★★

Een belevensrijke route door fabelachtige bossen, langs indrukwekkende rotslandschappen en over slingerende paden. Het wandelpad belooft een echt avontuur te worden!

Startpunt is de wandelparkeerplaats 'Reisegarten' in Raumland. Via stapstenen doorkruisen we de Eder. Daarna volgen we de Eder stroomafwaarts en oriënteren we ons aan het voormalige treinspoor. We komen langs een gedeelte met dood hout, lopen onder de oude treindam door en wandelen naar het 'Heilige-holz', een berghelling met vele **rotsklippen (1)**. Daarna komen we via een avontuurlijke beklimming terecht in een mystiek eikenbos. Via een bergweide komen we in het dal van de Bilsterbach. Daar lopen we langs een boswachters-huisje en de natuurlijke Meckhäuser-beek en bereiken we het **natuureservaat Fredlar (2)** met indrukwekkende leisteenhellingen, gestapelde muren, klippen en een steengroeve. We wandelen verder op de kam van de berg Fredlar en daarna weer bergaf naar het **Steinbachdal (3)**. Na een korte beklimming bereiken we de wandelparkeerplaats 'An der Lenne' met een mooi uitzicht op het historische centrum van Bad Berleburg met het prachtige barok kasteel. Het bijzondere zicht door de **oogsteen (4)** is de moeite waard. Iets bergaf gaat het over de noordwestelijke flank van de Limburg, daarna bergaf langs een leisteenheuvel weer omhoog. Boven zien we de voormalige groeve Limburg en bereiken we het natuureservaat **Grubengelände Hörre (5)**. Via de volgende weg krijg je zicht op het leisteen dorp Raumland met de belangrijke oerkerk.

Route-tips

De openbaar toegankelijke leisteenmijn Raumland kan op aanvraag worden bezichtigd. Het zicht door een oogsteen biedt heel nieuwe zienswijzen op oude gebouwen.

Goed om te weten

Start: parkeerplaats 'Reisegarten' langs de Eder, in de buurt van de openbaar toegankelijke leisteenmijn Raumland.

Routebeschrijving: Van Bad Berleburg richting Erndtebrück: B480. In Raumland richting Frankenberg: afslaan op de L553. Tot aan de rand van Raumland.

Openbaar vervoer: Trein RB93 station Raumland-Mackhausen, bus R27 halte Raumland.

Foto: © Tina Scheffler/BLB-Tourismus GmbH

Bad Laasphe

⌚ 2 h 50 min

📏 8,9 km

▲ 295 m

Conditie ★★★★★

Ongerepte wegen, paden en bosbouwwegen, die steeds weer nieuwe prachtige uitzichten bieden, lopen af en toe ook ver weg van de gangbare paden via de top van de Entenberg.

We starten bij het wandelportaal 'Wilhelmsplatz', steken de Lahn over via een oude treinbrug en maken een lichte beklimming richting **Kurpark (1)**. Al snel verdwijnt het bestrate pad het bos in, voordat we het hoofdwandelpad verlaten en het weidepad volgen. Aan het einde daarvan nodigt een kleine **rusthut (2)** met uitzicht uit tot een pauze. Vanaf hier gaan we rechts steil bergop, kruisen het Lahnwandelpad en volgen het natuurlijke pad. Hier is wat behendigheid tijdens het wandelen nodig, tot we na een haarspeldbocht bergafwaarts weer op een stevig wandelpad terechtkomen. Aan het einde buigen we linksaf en beklimmen de Buhlberg. Nadat we de voorsnog laatste hoogtemeters op de bosbouwweg afleggen, staat boven de **Hugo-Kracht-hut (3)** op ons te wachten om even uit te rusten. Weer op krachten gekomen, gaan we verder richting **Entenberg (4)**. De route loopt via een hoogplateau met mooi uitzicht weer het bos in, waar de laatste beklimming op het schema staat. Boven aangekomen worden we beloond met een fantastisch uitzicht over het Lahndal. De afdaling biedt nog meer vergezichten. Na een langer stuk over een bosbouwweg komt de route opnieuw uit bij een pad, dat langs de schuttersplaats door een wildromantisch bostraject uitkomt op een weideweg met tal van uitzichten. Over deze weg lopen we terug naar het historische centrum van Bad Laasphe.

Route-tips

Je naam toevoegen in het boek op de bergtop en genieten van het uitzicht op het Lahndal.

Goed om te weten

Start: bij het 'Haus des Gastes' in Bad Laasphe. Parkeren bij het stadhuis.

Routebeschrijving: A45 afrit Siegen, via Siegen B62 tot Bad Laasphe.

Openbaar vervoer: Vanaf Siegen: bus SB5 halte Wilhelmsplatz, trein RB93 tot Erndtebrück, overstappen op RB94 station Bad Laasphe.

Bad Laasphe

5 h

16 km

Conditie

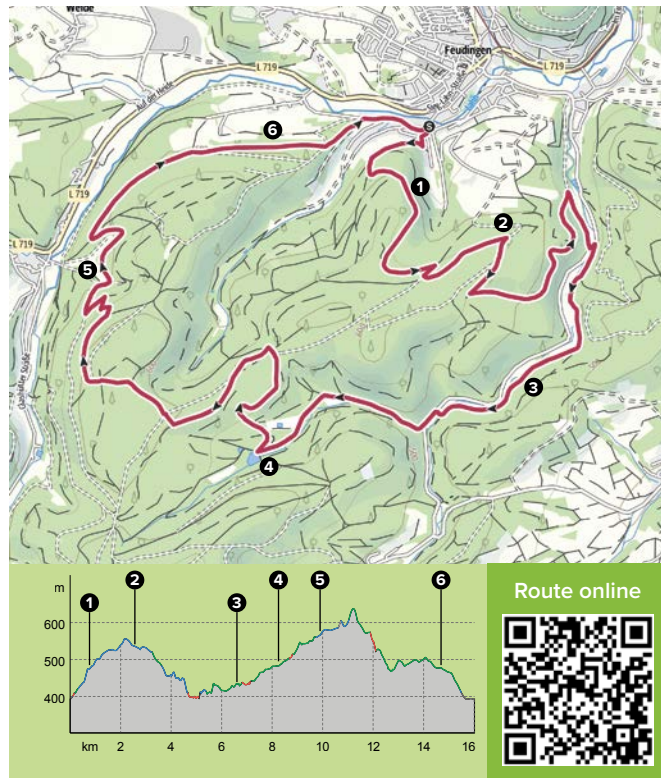

▲ 444 m

Natuurbelevnis langs de idyllische dalen van Lahn, Ilse en Weidelbach en op panoramarijke hoogtes van Mackelshelle en Hoher Ley.

We beginnen aan de buitengewoon mooie wandeling bij het wandelpoortaal 'Zum Eichholz' in Feudingen en klimmen langs het pad met jaarbomen de helling van de **Mackelshelle (1)** op. Hier biedt zich een eerste uitzicht aan op de historische plaats Feudingen. Met dit prachtige uitzicht gaat het rustig aan verder bergop naar de **Hohe Ley (2)**, waar ons een indrukwekkend panoramisch uitzicht over het uitgestrekte Lahndal te wachten staat. Na een open hoogvlakte met uitzichten op de bergen van Wittgenstein loopt de route omlaag naar het **wild-romantische Ilsedal (3)**. De weg, later een betoverend pad, leidt ons langs een steile oever naast het kabbelende beekbed van de Ilse tot aan de monding van de Weidelbach. Deze volgen we rechts omhoog naar de **Weidelbacher Weiher (4)** (vijver). De hemelse stilte van het meer met zijn prachtige waterelies in de zomer is een uitnodiging voor een lange pauze. Vervolgens wandelen we via de schuilhut en de **rustplek 'Bettelmansbuche' (5)**, waar bedevaartgangers en voermannen vroeger hun tenten opsloegen, verder naar het Lahndal. Langs de helling van de jonge Lahn wandelen we verder richting Volkholz. In de Dernbach gaat het bos open, waardoor **vrij uitzicht (6)** op het natuurlijke Lahndal gegeven wordt; hiervan kunnen we zittend op een lange bank genieten, voordat we onze geslaagde wandelbelevnis in Feudingen beëindigen.

Route-tips

Als de zon schijnt, is de Weidelbacher Weiher een plaats om op krachten te komen en een plaats van bezinning. Talrijke mogelijkheden om iets te eten en te drinken in Feudingen.

Goed om te weten

Start: wandelpoortaal in Feudingen (straat: 'Zum Eichholz').

Routebeschrijving: A45 afrit Siegen, via Siegen (B62, B54), Netphen-Deuz, tot Feudingen: L719.

Openbaar vervoer: Vanaf Siegen: bus SB5 halte Feudingen Ortsmitte, trein RB93 tot Erndtebrück, overstappen op RB94 station Feudingen.

Burbach

⌚ 7 h

📏 24,7 km

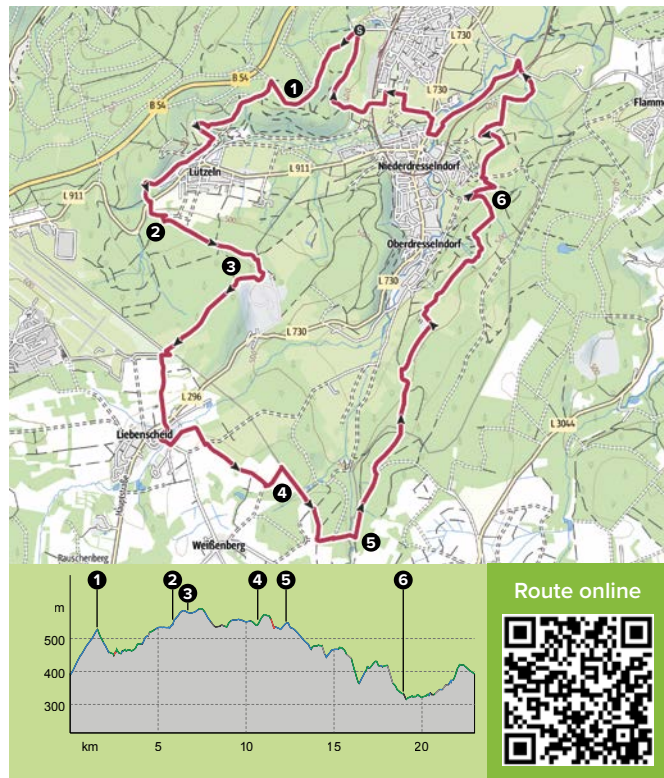
▲ 584 m

Conditie ★★★★★

'Poëzie en natuur' - in het romantische Hickengrund ontmoeten we Goethe, Schiller of Novalis, die ons met hun woorden door het prachtige drielandenpunt begeleiden.

We starten de tocht op de wandelparkeerplaats 'Großer Stein' in Holzhausen. We wandelen bergop over het pad, dat ook de aanlooproute naar de Rothaarsteig is. In de directe omgeving van de **'Großer Stein' (1)** komen we bij één van de zeven luisterstations. Een klein stukje verder komen we door op de Rothaarsteig (RHS) uit. We buigen nu linksaf richting Lützel. Plotseling is daar het grandioze uitzicht op Lützel. Na de afdaling aan de rand van het dorp loopt de weg richting het **sportveld (2)** weer omhoog. Als overblijfsel uit de tijd van een actieve steengroeve komen we langs de oude breker. Verder op de route buigen we met de RHS af naar rechts en komen we bij het volgende hoogtepunt: het uitzicht bij de **Kaolin-kleigroeve (3)**. Na een landschappelijk zeer gevarieerd stuk van de route volgen we de weg linksaf naar het bos. Na 10 km ligt links van het traject de **rust-plek Höpches Hain (4)** met fantastisch uitzicht. Op het drielandenpunt worden we grensgangers. Brede bospaden en delen van paden leiden vervolgens via de noordelijke flank van de Hickengrund naar het volgende uitkijkpunt **'Einsamer Baum' (5)**. Zachte weidedaden begeleiden ons vervolgens naar beneden, waarbij ook steile gedeeltes afgelegd moeten worden. Vlak voor Niederdresselndorf wordt de beek overgestoken via een **houten burg (6)**. Na het dorp wandelen we door open weiden bergop naar de rand van het bos. Over een nagenoeg vlakke weg kom je terug bij de wandelparkeerplaats.

Route-tips

De zeven luisterstations maken van de wandeling een onmiskenbare, romantische belevenis. Bezoek de ZukunftsWerden Orte und -Wasserorte (een lokaal project voor toekomstgeoriënteerde, waterrijke locaties). Wandelen over een deel van de route vanaf de Kaolin-kleigroeve richting Niederdresselndorf is mogelijk.

Goed om te weten

Start: wandelparkeerplaats Großer Stein/Naturweiher.

Routebeschrijving: A45 afrit Haiger-Burbach, richting Holzhausen: L730, via de Hickengrundstraße naar de wandelparkeerplaats. Instappen of verdelen van de tocht mogelijk: sportveld Lützel en parkeerplaats Hickengrundhalle.

Foto: © Michael Bahr/TVSW

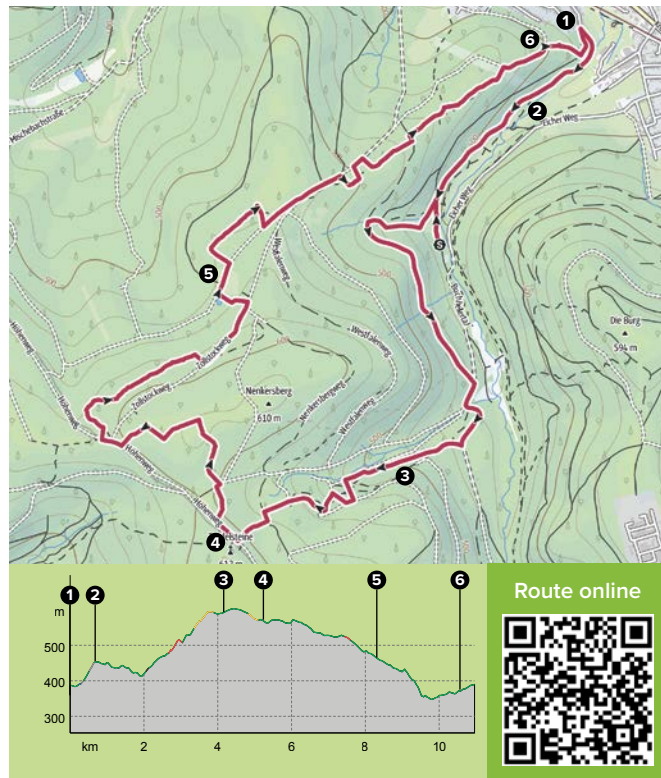

Burbach

⌚ 4 h
🕒 11 km▲ 299 m
Conditie ★★★★★

Het Trödelsteinpad loopt van het Buchhellerdal naar de 'Trödelsteine'. Onderweg beleven we de bijzonderheden van het basaltachtige natuurlandschap tussen het Rothaargebirge en het Westerwald.

De start van onze tocht is bij de wandelparkeerplaats in de **Austraße (1)** in Wahlbach. We volgen de markering tot aan de rand van het bos en slaan linksaf. Het pad loopt langs de klaterende **Buchheller (2)**. Het pad buigt in een rechte hoek af en we beginnen aan de beklimming naar de 'Trödelsteine'. Onderweg zien we de overblijfselen van de ertsminbouw in het Buchhellerdal: **Mijnningangen (3)** en slakresten. Het kruis op de top van de **'Trödelsteine' (4)** verwelkomt ons al van veraf. Aankomen op de top heb je bij goed weer een ver uitzicht. Nadat we onze namen in het 'Gipfelbuch' hebben geschreven, dalen we af en blijven we de met een witte, liggende 'R' gemarkeerde route volgen door een nieuw gedeelte dat is ontstaan door de ontbossing van sparren. Op de **Neukersberg (5)** is er bij goed weer een nieuw vergezicht – soms zelfs tot in de Eifel of het Sauerland. Tijdens de afdaling wandelen we langs de grens tussen Rijnland-Palts en NRW. Over smalle paden komen we door mystieke bossen bij de jeneverbes-heide in het **natuureservaat Saukaute (6)**. We genieten nog even van het uitzicht op het unieke landschap tussen het Rothaargebirge en Westerwald en komen weer terug in Wahlbach.

Route-tips

Proviand niet vergeten! Bij de Buchheller is het op rustige delen goed rusten. Bezoek de ZukunftsWerten Orte und -Wasserorte (een lokaal project voor toekomstgeoriënteerde, waterrijke locaties).

Goed om te weten

Start: Burbach-Wahlbach, wandelpaarsaal.

Routebeschrijving: Austraße Burbach-Wahlbach.

Openbaar vervoer: trein RB96 station Wahlbach, bus R24 halte school.

Erndtebrück

⌚ 3 h 50 min

📏 14,3 km

▲ 246 m

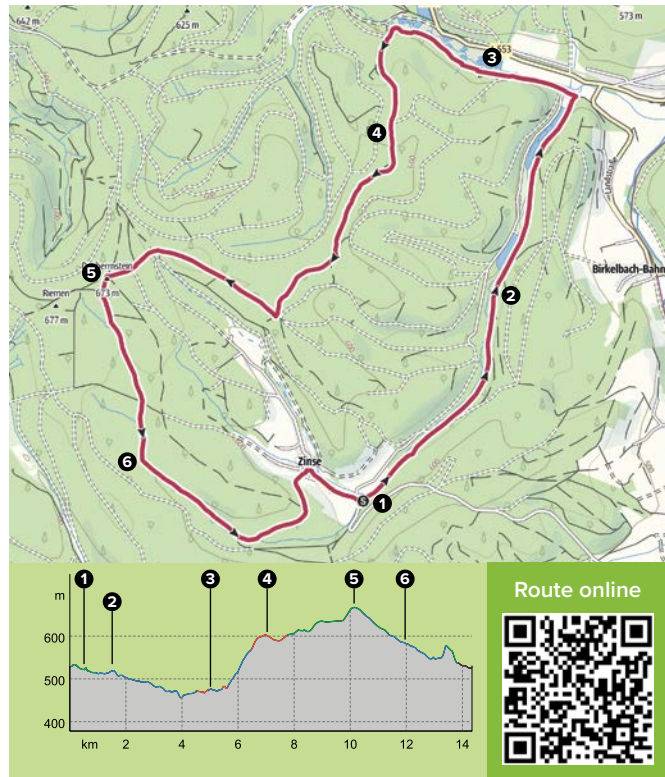
Conditie ★★★★★

Het grenspad bij Zinse combineert water met hoogtepunten van de natuur en schenkt ons een grenservaring die teruggaat tot in de 17e eeuw.

We beginnen de 14 km lange rondwandeling in het kleine, pittoreske dorpje Zinse en worden begeleid door de meanderende **Zinsebach (1)**, wandelen langs de **Röspen Weiher (2)** en langs de betoverende vijvers van het **Schwarzbachtal (3)**. Hier kunnen we veel zeldzame planten en dieren zoals ijsvogels, grote gele kwikstaarten en grauwe ganzen bewonderen. Vanaf hier gaat de route verder direct langs de grens met Heinsberg, steil bergop naar de **Hermeskopf (4)** (611 m). Door idyllische beukenbossen en over smalle paden kunnen we onderweg ook de grensstenen tellen die aan de oude grens tussen Wittgenstein en het Keur-Keulse Sauerland doen herinneren.

Met een ommetje over de **Dreiherrenstein (5)** (673 m) – waar de grenzen van de machtsgebieden van het Keur-Keulse hertogdom Westfalen, van het graafschap Nassau-Oranje en van de vorst van Wittgenstein-Hohenstein samenkwamen – loopt de route tenslotte weer door het eenzame Zinsebachtal met de kleine grot, de voormalige nederzetting **Fuchshausen (6)**, terug naar Zinse.

Route-tips

Ogen openhouden langs de rand van de weg: naast grensstenen die wachten om geteld te worden, verschijnen in juli/augustus smakelijke bosbessen in hun sappig blauwe kleur.

Goed om te weten

Start: wandelparkeerplaats 'Am Zinsebach'

Routebeschrijving: B62, Siegenger Straße, in het centrum de Hachenbergstraße inrijden, daarna de straat Herrenseifen. Vóór het bordje 'Zinse' ligt de wandelparkeerplaats 'Am Zinsebach'.

Hilchenbach

3 h

9,6 km

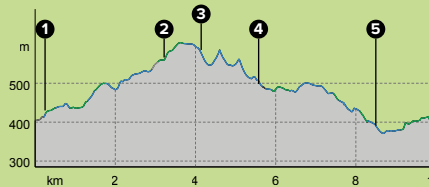
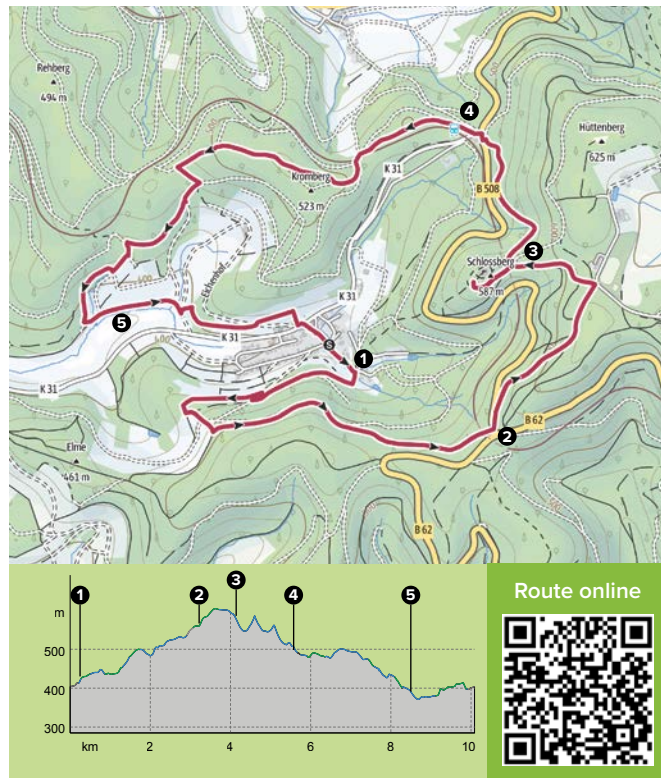
▲/▼ 244 m

Conditie ★★★★★

Rondwandeling met een rijke geschiedenis, heerlijke uitzichten en een verfrissende afsluiting.

Vanaf de 'Alte Kapellenschule' wandelen we door het idyllische centrum van het dorpje, langs het **geboortehuis van Jung-Stilling (incl. gedenk-kamer) (1)**, langs de berg omhoog naar de weidekampen. We genieten van het fantastische uitzicht, voordat het met een lichte beklimming door het bos verder gaat richting **Kronprinzeneiche (2)** (kroonprinseik). Vanaf hier steken we de straat over en wandelen we over een middeleeuwse handelsroute tot aan de **Ginsburg (3)** (583 boven NAP). Hier biedt de gerestaureerde uitkijktoren een fantastisch uitzicht op Hilchenbach en de Ginsburgstube in de aangrenzende kasteelkeuken nodigt uit tot een korte pauze. Wie zin heeft in een uitgebreidere maaltijd, die kan van hieruit ook een klein ommetje maken naar het restaurant Ginsberger Heide met zijn aangrenzende hoogveen. Vanaf de Ginsburg wandelen we dan weer berg af langs **Station Vormwald (4)**, langs de Kromberg tot in het lieflijke Insbachdal. Op dit punt hebben we nog een keer een fantastisch uitzicht op het dorp Grund, voordat we langzaam afdalen. Beneden in het dal staat er een **watertrappebekken (5)** te wachten, waarin onze voeten een weldadige afkoeling kunnen vinden. Het is nu niet meer ver tot aan het startpunt in Grund.

Route online

Route-tips

Bezoek aan de 'Jung-Stilling-Stube'. Deze kan op afspraak worden bezocht. Bezienswaardig zijn in het bijzonder de eenvoudige instrumenten, waarmee Jung-Stilling zeer succesvolle oogoperaties uitvoerde. Contact: Heimatverein Grund e.V. Tel.: +49 (0)176 32095682

Goed om te weten

Start: Dorpshuis 'Alte Kapellenschule' in Hilchenbach-Grund. Alternatief bij aankomst met de trein: Startpunt Zollposten/station Vormwald.

Routebeschrijving: Vanaf Kreuztal: B508 richting Netphen: L728, na 300 m richting Grund: K31.

Foto: © Michael Bahr/TVSW

Kreuztal

⌚ 4 h 45 min

📏 13,1 km

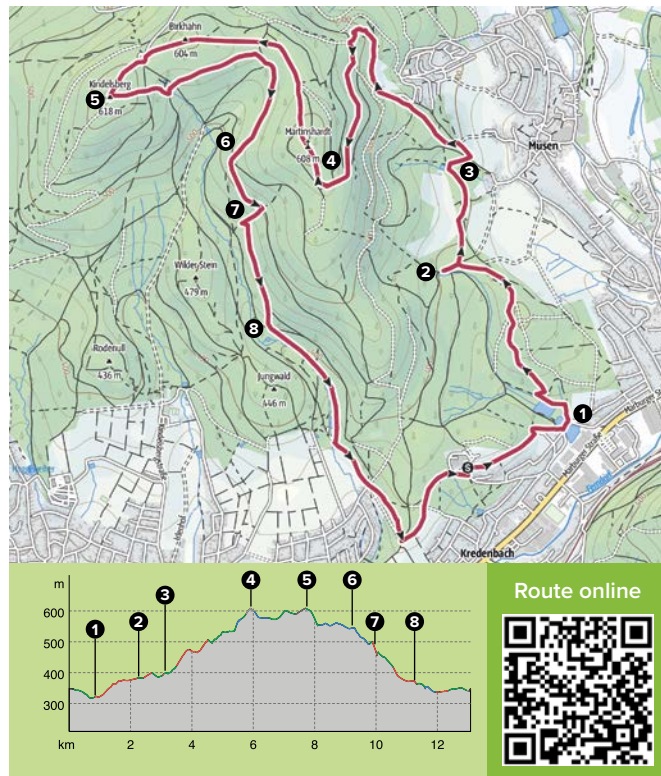
▲ 332 m

Conditie ★★★★★

Het Kindelsberg-pad combineert op een indrukwekkende manier fantastische wandelpaden met gevarieerde flora en fauna, loopt langs talrijke getuigen van de mijnbouw, dit alles bekroond met superieure panorama-uitzichten.

Via de Bussardweg begint het pad boven de Kredenbach, die ons tot in het natuurreservaat Loher Tal volgt. Langs de **Loher Weiher (1)** (vijver) wandelen we door de steengroeve Witschenberg. Langs een walachtige ophoging gaat het verder tot aan de **groeve Brüche (2)**. Over mijnbouwpaden wandelen we via de weidekampen van Müsen naar het **Bospark Brombach (3)**. Door veel sparren (Feldmann's dennen) loopt de weg verder naar het mijnterrein Wilder Mann. Op smalle paden gaat het verder door de klippen van Müsen (Pingenfeld Stahlberger Stock). Nog steeds bergop beklimmen we de **Martinshardt (4)**. De dalende Rippenweg geeft ons de mogelijkheid even op adem te komen, waarna de weg over de Birkhahn weer omhoog gaat richting de parkeerplaats **Kindelsberg (5)**. Vanaf dit punt is het nog maar een kort stukje naar de uitkijktoren met café. Goed op krachten gekomen gaan we vervolgens verder via een smal pad naar de hutten Waldesruh. Voortdurend bergaf wandelend worden we getuige van de indrukwekkende Siegerlandse mijnbouw; want vanaf dit moment worden we begeleid door de mijnen Strumpf, Glücksanfang, Jungermann en Kühlenberg. Bij de **Martinshütte (6)** kun je het vervallen mijngat van de **mijn Friedrichshoffnung (7)** bewonderen. Langs het **natuurlijk openluchtzwembad Zitzenbach (8)** lopen we door het dal terug naar het startpunt.

Route-tips

Bij de Martinshardt kunnen we onze naam opschrijven in het bergboek onder het kruis op de top. Pauze bij de schuilhut 'Sonnenberger Rötsche' met een picknick-eiland en uitzicht op de Kindelsberg.

Goed om te weten

Start: parkeerplaats onder het Diakonie Klinikum Kredenbach.

Routebeschrijving: B54 naar Kreuztal. B508 tot Kredenbach.

Openbaar vervoer: bus R11 halte Lohe, trein RB93 station Kredenbach.

Siegen

⌚ 3 h 30 min

▲/▼ 321 m

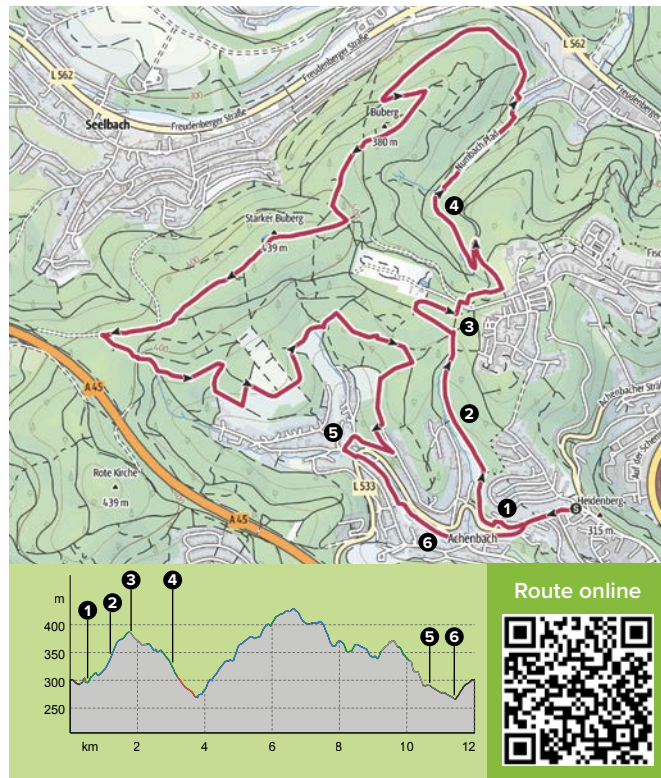
📏 12,3 km

Conditie ★★★★★

De thematische rondwandeling in Achenbach biedt indrukwekkende inkijkjes in de regionale cultuurgeschiedenis – tegen de achtergrond van een afwisselend landschap!

Onze wandeling begint bij het herinneringspunt van het voormalige Belgische garnizoen. Vanaf hier wandelen we langs de Achenbacher Straße, vervolgens rechtsaf langs de **Friedenskirche (1)** en komen we uit bij een **model van een laagoven (2)**. We volgen het pad langs het gebied waar de Engsbach ontspringt en waar talloze orchideeën te vinden zijn. Vervolgens wandelen we bergop waar bij het zogenaamde **Erfahrungsfehl SCHÖNUNDGUT (3)** bankjes en picknickplaatsen uitnodigen om even te pauzeren. We volgen de markering langs de bosrand en nemen het pad omlaag richting het betoverende beschermde natuurgebied **Numbachdal (4)**, één van de mooiste dalen in de omgeving van Siegen. Wij begeleiden de zachtjes kabbelende beek door de stille natuur in het dal. De route loopt verder de Buberg op en vervolgens over de Starker Buberg heen die met 439 meter de hoogste heuvel is die we onderweg tegenkomen. De rondwandeling loopt daarna langs de bron van de Achenbach en de Langenseife naar het **Heimathaus (5)** en de Oude School. Bij dit uitzichtpunt moet je zeker even gaan zitten en van het uitzicht genieten. Daarna loopt de rondwandeling via een natuurpad door het Wiesental, waarboven de **Stelzenhaus 'Skycube' (6)** torent. Tot slot wandelen we weer terug naar het beginpunt van de rondwandeling.

Route-tips

Langs de route zijn nog tal van sporen van de historische mijnbouw te vinden. De historische rondwandeling Achenbach werd in 2017 als eerste route in heel Duitsland onderscheiden met het predicaat 'Qualitätsweg Wanderbares Deutschland – Kulturerlebnis'!

Goed om te weten

Start: Wandelbord bij het begin van de bebouwde kom van Achenbach. Parkeren bij de parkeerplaats van Edeka.

Routebeschrijving: A45 afrit Siegen, richting Siegen: B62. Links, langs de Ikea naar het begin van de bebouwde kom (Wallhausenstraße). Op de rotonde de 3e afslag.

Openbaar vervoer: Bus C112 of C113 halte Heidenberg.

Foto: © Natalie Glatter/Wandermagazin

Wilnsdorf

⌚ 3 h 30 min

📏 13,4 km

▲ 187 m

Conditie ★★★★★

Een gevarieerd landschap, mooie uitzichten met bossen en vooral met idyllische weidelandschappen wacht op ons op de 'Gernsdorfer Höhen-tour', een bos-weide-wandeling rondom de gelijknamige Wilnsdorfer deelgemeente.

We starten op de wandelparkeerplaats bij het startportaal in Gernsdorf. Langs de 'Landgasthof Drei Eichen' buigen we na korte tijd rechtsaf en verlaten het voetpad. Bergop gaat het verder naar het **uitkijkpunt Asberg (1)**. Van hieruit brengt de tocht ons in eerste instantie richting Helgersdorf, voordat we de Jacobsweg passeren en daarna afslaan richting de weidekampen van Gernsdorf. Nadat we de L722 zijn overgestoken, lopen we langs het **natuureservaat Gernsdorfer Weidekämpe (2)**, dat vanwege zijn grote diversiteit aan soorten groene landschappen een bijzonderheid is. We gaan verder richting de **Gernsbacher Höhe (3)**. Na ca. 6,5 km bereiken we de Rothaarsteig. We lopen ongeveer 1 km parallel aan het Rothaarsteig-spoor 'Dill-Berg-route', voordat we de Rothaarsteig weer verlaten. Na nog een uitkijkpunt bereiken we de bron Jägersborn. Na korte tijd bereik je het **bovenste Langenbachdal (4)**, het tweede natuureservaat op onze route. Daarna lopen we over een pad weer richting Gernsdorf. Langs de Bichelbach bereiken we na ongeveer 13 km ons startpunt weer.

Route-tips

Na de wandelingen verheugt de horeca zich op jouw bezoek. Kleine snacks zijn verkrijgbaar bij bakkerijen, slagers en de lokale supermarkt.

Goed om te weten

Start: centrum Gernsdorf

Routebeschrijving: A45 afrit Wilnsdorf, via de L722 via Rüdersdorf naar Gernsdorf. Parkeerplaatsen bij het startportaal of bij het monument.

Openbaar vervoer: bus R13 halte Gernsdorf Ort.

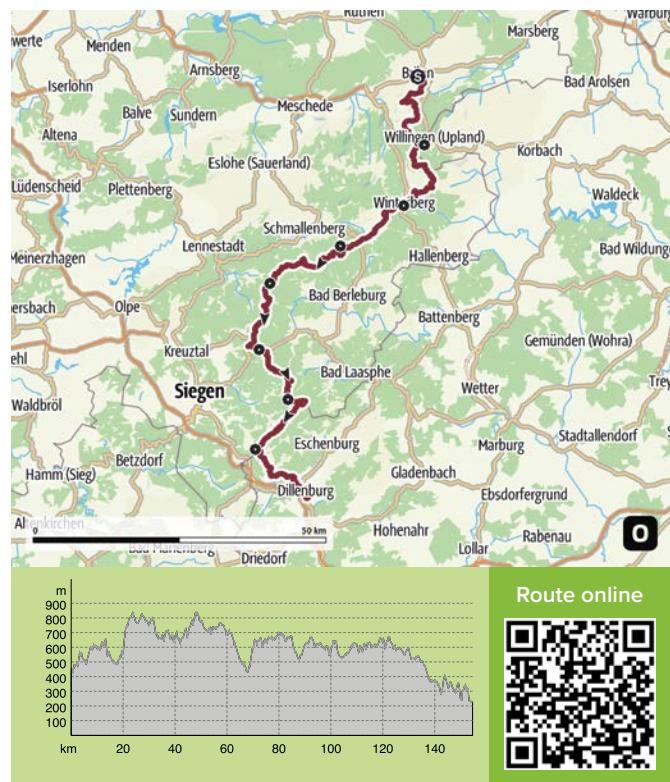

Rothaargebergte ① 8 etappes 3064 m
 ② 154,7 km Conditie ★★★★★

Hartelijk welkom op de Rothaarsteig, het “pad der zintuigen”. Midden in Duitsland zorgt deze route over 154 kilometers met vele uitzichten voor zintuigen, geest en ziel en krijg je een weldadig gevoel.

Wat is er zo leuk aan wandelen? De nabijheid en idylle van de natuur, de actieve ontspanning, de onmiskenbare stilte, de geur van de seizoenen, de kleine wonderen aan de rand van de weg, de smaak van vers bronwater, de goede gesprekken? Of het weldadige gevoel van al deze gewaarwordingen? Leer de Rothaarsteig en zijn gastheren kennen. Hier vindt iedereen een tweede thuis. Beloofd! Trouwens, de Rothaarsteig behoort tot de Top Trails of Germany. Het 'pad van de zintuigen' loopt in noordelijke en zuidelijke richting over de kam van het Rothaargebergte. Het startpunt bevindt zich in Brilon bij de noordoostelijke rand van het Sauerland. Via de hoogste berg van Noordrijn-Westfalen, de Langenberg (843 m), loopt de Rothaarsteig langs de bron van de Ruhr, voorbij naar Winterberg naar de Kahler Asten (842 m). Hier in het brongebied van de Lenne, de tweede grote rivier in het Sauerland, buigt de Rothaarsteig af richting het westen en loopt ten zuiden van Schmallenberg naar de Rijn-Weser-toren. Vanaf dit punt loopt de route verder richting het zuiden door de Rothaar-voorhoogtes richting de Hilchenbacher Winkel en verder in het brongebied van Lahn, Sieg en Eder boven Netphen. Via de Haincher-hoogte bereikt de Rothaarsteig langzaam zijn doel, de Oranjestad Dillenburg.

Route-tips

Gebruik het door de accommodaties aangeboden bagagetransport om „verlicht” te wandelen.

Goed om te weten

Start: Brilon

Routebeschrijving: parkeerplaats in de 'Krummestraße'. Vanuit het noorden en oosten over de A 44 en vanuit het zuiden en westen over de A 445/A 46.

Openbaar vervoer: station Brilon Stadt

Lahndal

19 etappes

295 km

6.466 m

Conditie ★★★★★

Het Lahn-wandelpad laat vele wandeldromen in vervulling gaan. Het wandelconcept van het Lahnwandelpad is zowel de naam als de inhoud: wandelen in het FacettenReich.

Vrolijk en onbezorgd doorkruist het Lahn-wandelpad de landschappen van het Lahndal en verbindt op een charmante manier levendige plaatsen en hun bezienswaardigheden. Hierbij zijn er tal van mogelijkheden heerlijk te ontspannen. Betoverend is het landschap bij de bron van de Lahn en in het bovenste Lahndal. De waterrijke landschappen in het middelste Lahndal hebben prachtige vergezichten te bieden en in het onderste Lahndal kronkelt de rivier wildromantisch langs hoge rotsen. Over een afstand van ruim 290 km laat het Lahn-wandelpad ons de complete schoonheid van het rivierdal en het omringende bergland met indrukwekkende kastelen en burchten, levendige dorpjes en steden en rustige bossen en beemden zien. Zelfs een lichte klimpassage behoort tot de mogelijkheden. Grandioze uitzichten zijn continu aanwezig.

De dagetappes beginnen bij de oevers van de Lahn en lopen dan meestal bergop naar grotere hoogtes en bergaf naar de zijdalen. Op die manier komen fietsers en wandelaars elkaar niet tegen. Het Lahn-wandelpad loopt langs tal van kastelen en burchten. Interessante rotsformaties en uitzichtpunten ronden het wandelplezier af.

Route-tips

Alternatieve start in Bad Laasphe-Feudingingen (trein RB 94 direct in het stadje.)

Goed om te weten

Start: Lahn-bron bij Netphen (Lahnhof 1, Netphen)

Routebeschrijving: A45 afrit Siegen, langs de L722 ligt de bron van de Lahn

Openbaar vervoer: trein RB93, station Lützel (11 km tot aan het startpunt)

Bad Berleburg

⌚ 7 h 30 min

📏 26,1 km

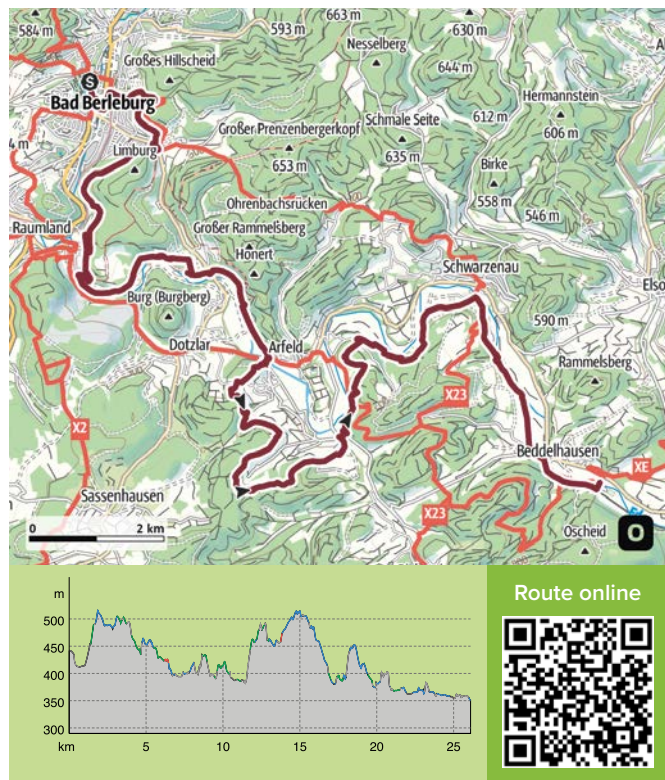
▲ 453 m

Conditie ★★★★★

De aanlooproutte van het Eder-hoogtepad loopt van Bad Berleburg tot Beddelhausen. De route wordt gemarkeerd met een witte 'E' met een blauwe veeg op een gele ondergrond.

Het 'Eder-hoogtepad' begeleidt de loop van de rivier de Eder en loopt niet alleen door unieke landschappen, maar ook nog over de grenzen van de deelstaat. Oorspronkelijke paden en indrukwekkende rotsen, mystieke bossen en natuurlijke dalen. De tocht begint bij Schloss Berleburg, dat al 750 jaar lang wordt bewoond door de vorstelijke familie Sayn-Wittgenstein-Berleburg. De route loopt vervolgens langs het informatiecentrum van het natuurpark met de wisententoonstelling. Vanaf dit punt klim je omhoog naar de Bismarck-zuil, waar je een fantastisch uitzicht hebt op de stad. Paden, bospaden en in rotsen gesleten sporen van een oud handelspad brengen ons verder naar de natuurreservaten 'Hörre' en 'Honert'. Spectaculaire wegen lopen via steile paden, indrukwekkende rotsklippen en door een mystiek eikenbos naar de Eder. Langs de rivier wandelen we voornamelijk over paden of oude brandwegen, van waaruit vroeger het vuur werd geblust, dat de stoomlocomotief had veroorzaakt. Steeds vaker zien we ook de Eder of horen we het kabbelen van het water. Aangekomen in Beddelhausen kunnen we nog een blik werpen op de kiezel-leisteen-steengroeve. Via het oude treintraject loopt de route door heerlijk ongerepte natuur tot aan de grens met Hessen.

Route-tips

Kleine pauze in het idyllische Café Hainbach (geopend van april tot en met oktober) inlassen. Hier zijn ook overnachtingsmogelijkheden.

Goed om te weten

Start: kasteel Berleburg. In Beddelhausen, langs de grens met Hessen, verandert de achtergrondkleur van het routesymbool in zwart. De route loopt vervolgens verder tot aan de Edersee.

Routebeschrijving: via de B 480 naar Bad Berleburg

Openbaar vervoer: trein RB93 station Bad Berleburg

Broekzak of magazine?

Nieuwsgierig geworden? Vind je onze pocketgids Wandelen leuk en wil je nog veel meer verhalen en weetjes over onze regio Siegen-Wittgenstein ontdekken?

Op siegen-wittgenstein.info is dat allemaal te vinden! Daar kun je ook onze brochures gemakkelijk, snel en milieuvriendelijk als PDF-bestand downloaden. Als je toch liever de papieren versie in de hand hebt, kun je onze brochures hier ook gewoon bestellen.

Hartelijk welkom

Als je langer in onze mooie regio wilt blijven, verheugen onze gastheren/gastvrouwen zich over jouw bezoek.

Of toch liever de app voor onderweg in de broekzak? Meer informatie hierover staat op pagina 6.

Alle informatie, veel tips, foto's en natuurlijk ook onze accommodaties staan op onze homepage:
www.siegen-wittgenstein.info.

Deel jouw ervaringen met ons ... [@siwierleben](https://www.instagram.com/siwierleben)
[#siwierleben](https://www.instagram.com/siwierleben)

Legenda

ROUTEBESCHRIJVING

Startpunt van de routes

Routeverloop

TOPOGRAFIE

Bos

Bebouwing

Met een bijzondere functie

Begraafplaats

Hoogtelijnen

Beschermd gebied

Grens bondsstaat

WEGEN EN PADEN

Rijksweg

Provinciale weg

Districtsweg

Gemeentelijke weg

Landbouw-/veldweg

Voetpad

Bergpad

Spoorweg/station

Colofon

Uitgever:

Touristikverband Siegen-Wittgenstein e. V.
Koblenzer Straße 73
D-57072 Siegen
Telefoon +49 271 333-1020
Fax +49 (0)271 333-291029
tvsw@siegen-wittgenstein.de
www.siegen-wittgenstein.info

Concept & vormgeving:

FederhenSchneider GmbH
Bismarckstraße 22-24
D-57076 Siegen

Print:

Warlich Druck Meckenheim GmbH
Am Hambuch 5
53340 Meckenheim
www.warlich.de

Papier:

geproduceerd op 100% gerecycled papier met
het 'blauer Engel'-certificaat
Kleur: Novavit F1000 WIN BIO
Deze pocketgids is grotendeels
CO₂-neutraal geproduceerd. De CO₂-emissies
die in de productieketen in de sectoren Druk en
Papier zijn ontstaan, zijn gecompenseerd.

Basis voor de kaart:

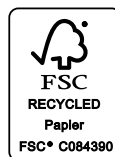
outdooractive cartografie
© OpenStreetMap
(www.openstreetmap.org)

Foto's:

Titelfoto: © Klaus-Peter Kappest/TVSW
Pagina 6 en 7: © Klaus-Peter Kappest/TVSW
Pagina 40: © Tobias Vollmer/Ferienwohnung
Demches Huß
Pagina 41: ©Michael Bahr/TVSW

Opmerking:

Alle informatie onder voorbehoud
oktober 2023 – oplage 15.000 stuks

Voller Geschmack.

Volle Erfrischung.